

Archeologienota

Leuven – Parkpoort (SBLO Parkschool)

Programma van maatregelen

Johan Claeys

2019

1 Administratieve gegevens

Projectcode:	Bureaustudie: 2018C195
Betrokken actoren:	Johan Claeys (erkend archeoloog 2017/180): projectleider
Locatie:	Onmiddellijk ten zuiden van Leuvense Ring, hoofdingang via Geldenaaksebaan 18; tevens ingangen via de Paul van Ostaijenlaan (ten oosten van huisnummer 2) en de Leo Dartelaan 11
Lambert coördinaten	(bounding box coördinaten – Lambert 72) ZW: x = 173 770,76 m / y = 173 051,29 m NO: x = 173 929,24 m / y = 173 179,88 m
Kadastrale gegevens:	Leuven / Leuven 12 AFD / Heverlee 3 AFD/ Sectie E Perceelnrs. 19W12 en 19X12
Oppervlakte van het terrein:	ca. 6.330 m ² (ca. 0,63 ha)

2 Aanleiding vooronderzoek

Het plangebied beslaat een aantal percelen aan de zuidelijke rand van de historische stadskern (en archeologische zone) van Leuven, gelegen tussen de Erasme Ruelensvest, Geldenaaksebaan en Paul van Ostaijenlaan. De percelen worden ingenomen door de gebouwen en speelterreinen van de SKLO-basisschool en de Parkschool-basisschool (SBLO).

De volledige inrichting van het scholencomplex wordt herzien, waarbij een deel van de bestaande bebouwing intact blijft, een deel wordt afgebroken en een deel nieuwbouw wordt opgetrokken. Er worden bijkomend luifels en galerijen aangelegd tegen bestaande gebouwen en er komt een grote fietsstalling in het westelijke deel van het plangebied. De bestaande bodembedekking, die in de huidige toestand voornamelijk uit betontegels bestaat, wordt ook vervangen. De nieuwbouw maakt gebruik van plaatfundering en een deel ervan (ca. 285 m²) wordt onderkelderd. Er komt ook een wadi met een oppervlakte van ca. 100 m² en een maximale ontgravingsdiepte van ca. 250 cm. Voor de nieuwbouw moeten er tevens sleuven gegraven worden voor nutsleidingen.

De totale oppervlakte die geroerd zal worden wordt geschat op c. 5.995 m² (op een totale oppervlakte van c. 6.330 m²), waardoor de vergunningsaanvraag gepaard moet gaan met een bekrachtigde archeologienota.

3 Resultaten bureaustudie

Landschappelijk bevindt het plangebied zich in een zone die geschikt is voor (permanente) menselijke aanwezigheid vanaf de prehistorie, met name een westelijke uitloper van een diestiaanheuvel. Het terrein zelf is relatief vlak en hoog gelegen; ten zuiden helt het reliëf af naar de vallei van de Molenbeek.

Er zijn geen rechtstreekse aanwijzingen voor de aanwezigheid van behoudenswaardige archeologische vindplaatsen binnen het plangebied. Het geringe aantal vindplaatsen opgenomen in de CAI is minstens ten dele te wijten aan de densiteit van de bebouwing die zich hier vanaf de latere 19e eeuw heeft ontwikkeld en het gebrek aan archeologische onderzoeken in de onmiddellijke omgeving. Voor de prehistorie, metaaltijden, Romeinse tijd en vroege middeleeuwen zijn er weinig aanknopingspunten. Voor de late middeleeuwen en nieuwe tijd kan gesteld worden dat er slechts een kleine kans bestaat op het aantreffen van behoudenswaardige vindplaatsen, aangezien deze zone buiten de stadsmuren om strategische redenen obstakelvrij werd gehouden. De noordoostelijke hoek van het plangebied overlapt mogelijk met een ravelijnsgracht die in de 17^e eeuw werd uitgegraven voor de Parkpoort. In de 20e eeuw werd het plangebied steeds meer ingenomen door (wisselende) bebouwing en de bestaande toestand is bijna volledig verhard (gebouwen en betontegels).

Door de geplande bodemingrepen te plotten ten opzichte van de bekende huidige en vroegere verstoringen, kan worden geconstateerd dat de zones waar mogelijk een niet geroerd bodemarchief zal worden aangesneden erg beperkt zijn in oppervlakte: max. 400 m² voor de nieuwbouw, onderkeldering, en het diepste deel van de wadi. Deze zones vormen geen aaneengesloten geheel, maar liggen verspreid over het plangebied.

Zie het Verslag van Resultaten voor meer details.

4 Conclusies prospectie zonder ingreep in de bodem

Op basis van bovenstaande resultaten kan geconcludeerd worden dat de kans op relevante kenniswinst bij eventueel verder archeologisch onderzoek binnen de te vergraven zones erg klein is.

Kon de bureaustudie (zie Verslag van Resultaten), op afdoende wijze:

- *De kans op het aantreffen van archeologische sites aantonen?*

Op basis van de bureaustudie kan de kans op het aantreffen van behoudenswaardige archeologische vindplaatsen binnen het plangebied niet voor alle periodes afdoende worden vastgesteld.

- Er zijn voor het plangebied geen concrete aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen uit de steentijd tot en met de vroege middeleeuwen binnen het plangebied. Landschappelijk is het terrein geschikt voor permanente bewoning gedurende deze periodes.

- Eventuele Romeinse aanwezigheid of vindplaatsen uit de vroege middeleeuwen zijn wel eerder te verwachten binnen de historische kern van de stad en langsheen de gekende verkeersassen uit die periodes.
- Voor de late middeleeuwen en nieuwe tijd is de verwachting voor de aanwezigheid van behoudenswaardige archeologische vindplaatsen klein, aangezien deze strook land net buiten de laatmiddeleeuwse stadsmuren om strategische redenen vrij werd gehouden van permanente obstakels. De Kaart van Pauli, waarop het Beleg van Leuven uit 1635 in detail is afgebeeld, geeft aan dat er binnen het plangebied ook geen restanten van de belegering te vermoeden zijn.
 - In de nieuwste tijd is het onderzoeksgebied geleidelijk aan bebouwd geraakt en tegenwoordig is het plangebied bijna volledig verhard.
- *De impact van de geplande werkzaamheden op de eventueel aanwezige archeologische waarden inschatten?*

De bureaustudie liet ons toe op aantoonbare wijze de impact van de geplande werkzaamheden te bepalen.

- Het overgrote deel van de geplande bodemingrepen zal geen of een beperkte impact hebben op de eventueel onverstoorde ondergrond.
 - Voor de vervanging van de bodembedekking en de constructie van luifels, galerijen en fieststallingen wordt ingeschat dat deze bodemingrepen geen impact zullen hebben op bodemlagen die mogelijk nog ongeroerd zijn, aangezien ze ter vervanging komen van zones die in de bestaande toestand reeds verhard zijn.
 - De constructie van de nieuwbouw op plaatfundering heeft een beperkte verstoringsdiepte (40 cm onder het huidige maaiveld), waardoor de impact op de eventueel ongeroerde bodem niet uit te sluiten is, maar beperkt blijft.
 - De onderkeldering van Gebouwen A, B en E reikt naar verwachting wel tot in onverstoorde bodemlagen, maar is beperkt in oppervlakte (280 m²) en betreft geen aaneengesloten geheel.
 - De sleuven voor de geplande nutsleidingen tussen Gebouwen A en B zijn beperkt in oppervlakte, alsook het diepste deel van de wadi.
- Los van bovenstaande observaties liet de bureaustudie ons toe de bouwgeschiedenis binnen het plangebied vanaf de nieuwste tijd in grote lijnen te reconstrueren. Hieruit blijkt dat de hierboven geplande bodemingrepen met een mogelijke impact (wadi, nieuwbouw, onderkeldering en sleuven voor nutsleidingen) voor het overgrote deel vallen binnen zones die in het verleden reeds bebouwd waren. Hierdoor zijn de zones waar mogelijk onverstoorde bodem zal worden aangetroffen binnen de geplande werkzaamheden erg beperkt in oppervlakte (max. 400 m²) en betreft het geen aaneengesloten geheel, maar gefragmenteerde lapjes grond.

De bureaustudie heeft op afdoenbare wijze kunnen aantonen dat de kans op kenniswinst in het geval van bijkomend archeologisch onderzoek erg gering is, door de te verwachten

grootschalige verstoringen uit het recente verleden en door de versnippering van de eventueel niet-verstoorde bodem. Daardoor kunnen we op basis van het bureauonderzoek een gemotiveerde uitspraak doen over het niet moeten nemen van verdere onderzoeksstappen (criterium 2 uit hoofdstuk 5.2 van de Code van Goede Praktijk).

Het bureauonderzoek, zonder verdere archeologische prospectie met of zonder ingreep in de bodem, was met andere woorden voldoende om de centrale onderzoeksvragen van deze archeologienota te beantwoorden (zie Verslag van Resultaten), met het oog op het inschatten van de impact van de geplande werkzaamheden op het eventueel aanwezige archeologische bodemarchief.

Het advies luidt dat er geen verdere archeologische onderzoeksstappen ondernomen moeten worden. Er wordt geen programma van maatregelen opgesteld. Verder blijft de verplichte melding van archeologische toevalsvondsten van toepassing, zoals uiteengezet in § 5.1.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.